

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 43.

Fylke: Vest-Agder

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Tvedestrand.

Emne: Ting til lagedom og vern
mot sykdom.

Bygdelag:

Oppskr. av: Olaf Hagen,

Gard:

(adresse): Grovane

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- A.
1. Det har vort brukt ringe som vern mot sykdom: gikt.
Som bare husker jeg at mor (1860-1940) brukte giktring. Hun mistet den, og noen ny fikk hun ikke.
 2. Den var glatt, og uregelmessig av messing. Vet ikke om den eller lignende bar noe merke.
 3. Det var fanter som solte den, forteller ei kone (Fanter: om= streipere). Pris ukjent. (Kramhandler?)
 - 4-5. Ukjent.

B. Armbånd og C. Hengesmykker:
Det ikke noe å fortelle om dette.

Etter at dette ble skrevet kom jeg i prat med ^{en} 85-årig mann. Han fortalte om noe som enkelte bar rundt halsen, veltakors. En sirkel- og en kobberplate med felt mellom. Ble lagt i eddikk med passende mellomrom. Ble båret på brystet, i et band rundt halsen. De fleste laget det selv, men

2
de var også å få kjøpt. Kot gikt.

D. Belter.

En kjemmer til at det ble brukt slike belter rundt livet. Nokså breie. Plater med filt innellom, som ble lagt i eddik. For gikt. Ikke mulig å få rede på navnet.

E. 14-19 Tidligere nok så alminnelig å bruke øreringer - dette gjaldt menn. Jeg kjemmer en mann på Verneola, Ole Knudsen, 85 år gml. Han bærer fremdeles øring. Men det er sjelden en ser disse i bruk nå.

Ringene er av gull, og litt flate. O. K. fortalte at det var gull-smeden som stakk hullet i øret med en syl, mot en korkplate. Ellers var det ikke noen bestemt som utførte arb. Den første tida gikk de med en blyring. Hullet måtte lage seg, og en måtte svinge ringen nok så ofte, så at ikke ringen skulle vakle fast. Ringer i begge ører i alle tilfelle jeg kjemmer.

Falle tilf. heter det at de var dem for øynenes skyld. Heldig for synet.

Kvinner bar også noe tilsvarende i ørene. Håker et tilfelle hvor en kone bar blyringer (Hun døde for 26-27 år siden) Men det var vanlig

at kvinner ~~var~~ ~~og~~ öredobber av gull.
 Mein mor (1860-1940) hadde slike.

Også for kvinner gjaldt det at de
 først måtte ha blyringer. Det het
 at ringene eller dabbene var heldig for
 øyene.

20. Jeg har hørt et tilfelle hvor det
 ble fortalt at enkelte gikk
 med kastanjenätter i lommene. Men
 nek visste ikke hvorfor. Dette var
 på Strai i Oddernes, V.-A.

Det kan kanskje være av
 interesse i denne forbindelse å
 nevne at det før var nok så kjent
 å brenne brensel for å beskytte seg
 mot ormer. Ble kjøpt på apotek.